

Telangiektazija / voratinklinės venos

Paruošė: Vytautas Pėčelis

Ačiū už dėmesį

Telangiektazija

- Išsiplėtusios kraujagyslės (kraujo kapiliarai), gerai matomos odos paviršiuje arba ant gleivinės, vadinamos telangiektazija.
- Šios kraujagyslės gali apimti venules, todėl ši būklė dar vadinama venulektazija.
- Matomos kraujagyslės išsiplečia arba atsiveria esant slėgiui ir paprastai tampa 1–3 mm skersmens. Ploni kapiliarai, panašūs į tinklą, suteikia šiai būklei kitą pavadinimą, vadinamą **voratinklinėmis venomis**.
- Telangiektazijos dažnai pasitaiko matomose kūno vietose, tokiose kaip skruostai, smakras, aplink nosį, lūpas ir kt.
- Vorų venos ant kojų taip pat yra gana dažnos, dažniau pasitaiko vyresniems nei 50 metų vyrams ir moterims.

Telangiektazijos priežastys

- Genetinės
- Įgytos / aplinkos
- Mišrus tipas

Genetinės priežastys

- Paveldima hemoraginė telangiektazija (HHT; dar vadinama Osler-Weber-Rendu sindromu)
- Gerybinė paveldima telangiektazija
- Ataksijos telangiektazija
- Nevus flammeus
- Sturge-Weber sindromas
- Blumo sindromas
- Maffucci sindromas

Įgytos / aplinkos priežastys

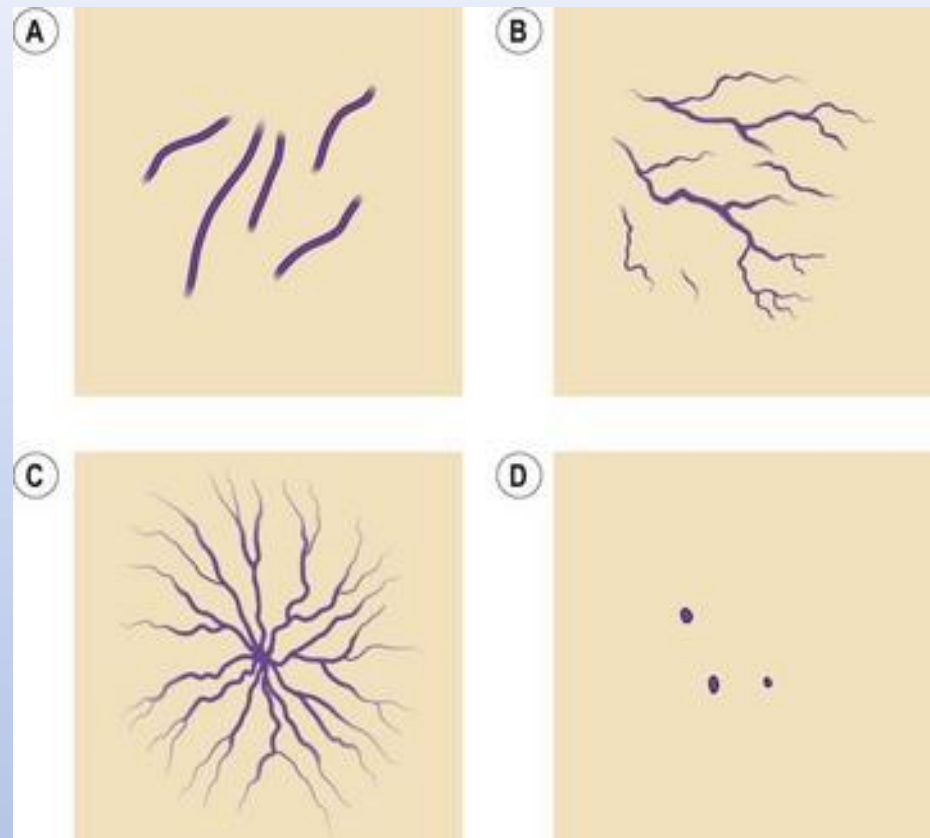
- Padidėjęs ir pasikartojantis saulės spindulių poveikis
- Ilgas sėdėjimas ar stovėjimas
- Senėjimas
- Odos trauma
- Nėštumas
- Vietinis kortikosteroidų vartojimas
- Alkoholizmas
- Rūkymas
- Odos ligos, tokios kaip rožinė, sklerodermija, dermatomiozitas
- Sisteminė raudonoji vilkligė
- Kepenų ligos
- Chemoterapija
- Radiacijos poveikis

Telangiektazijos tipai

Atsižvelgiant į **telangiektazijų išvaizdą**, jos yra suskirstytos į šiuos tipus:

- **Linijinis arba paprastas**
- **Spinduliuojanti**
- **Vorinė**
- **Papulinės arba taškinės**

Telangiektazijos tipai

Priklausomai nuo **telangiektazijos vietos**, yra šie:

- **Parafovealinė telangiektazija** - randama akies geltonosios dėmės srityje ir gali sukelti kraujavimą iš tinklainės
- **Dvylikapirštės žarnos telangiektazija** - yra dvylikapirštėje žarnoje (virškinimo trakto srityje)
- **Veido telangiektazija** - matoma tokiose veido vietose kaip skruostai, smakras ir kt.
- **Periungualinė telangiektazija** - matoma naguose
- **Kojų telangiektazija** arba apatinių galūnių telangiektazė - voratinklinės venos ant kojų, šlaunų, kulkšnių ir kt.

Klinika

- Voratinklinės venos
- Raudonos, mėlynos arba violetinės spalvos
- Skausmas paveiktame regione
- Niežėjimas

Gydymas

- Skleroterapija
- Lazerio terapija
- Chirurgija

Prevenција

- Nebūkite saulėje ilgesnį laiką.
- Prieš išeidami į saulę bent 20 minučių būtinai tepkite apsauginį kremą nuo saulės, kurio SPF 30 ne mažesnis kaip 30.
- Venkite ilgai sėdėti ar stovėti.
- Reguliariai mankštinkitės, kad kraujotaka būtų optimali ir sustiprėtų raumenys.
- Jei įmanoma, pakelkite kojas 10-15 minučių kiekvieną dieną.
- Valgykite sveiką mitybą, kad galėtumėte kontroliuoti savo svorį ir išvengti nereikalingų kraujagyslių užsikimšimų.
- Jei dažnai patinsite kojas, pabandykite dėvėti kompresines kojines.

Hematoma

- Terminas hematoma apibūdina audinių sritį, kurioje kaupiasi kraujas, dėl šalia esančių kraujagyslių pažeidimų. Hematomos dažniausiai atsiranda dėl sužalojimų ar traumų šioje srityje.
- Dėl sužalojimo gali nutrūkti kraujagyslių sienelės ir kraujas patekti į aplinkinius audinius.
- Hematomos gali atsirasti bet kurioje kraujagyslėje, įskaitant venas, arterijas ir kapiliarus.
- Hematoma yra panaši į kraujavimą (haemorrhagae), tačiau kraujavimas reiškia nuolatinį kraujavimą, o kraujas hematomoje paprastai jau yra sukrešėjęs.

Hematomų priežastys

1. Trauma
2. Medikamentai
3. Chirurginės intervencijos
4. Neaiškios priežastys

Hematomų simptomai

1. Paviršutiniškoms hematomoms būdingi šie simptomai:

- spalvos pasikeitimas
- uždegimas ir patinimas
- paraudimas
- šiluma odoje, esančioje aplink hematoma
- skausmas
- **Vidines hematomas** gali būti sunkiau atpažinti. Kiekvienas, patekęs į avariją ar patyręs rimtą sužalojimą, turėtų reguliariai apsilankyti pas gydytoją, kad patikrintų, ar nėra hematomų.

Hematomų tipai

- Poodinė
- Intraraumeninė
- Kaukolės ir smegenų
- Ausies
- Krūties
- Išangės
- Ponaginė
- Pilvo sienos

Hematomų laipsniai

- **Petechijos** - mažos taškinės hematomos, kurių skersmuo mažesnis nei 3 mm
- **Purpura** (violetinė) - mėlynė, kurios skersmuo yra apie 3–5 mm, paprastai apvalios formos
- **Ekchimozė** - kraujo poodinė ekstravazacija plonu sluoksniu po oda, t. y. Kraujosruvos arba „juoda ir mėlyna“, daugiau nei 1 cm skersmens

Hematomos gydymas

- Stebėjimas
- Simptomų gydymas (NVNU, šaltis, galūnės pakėlimas)
- Chirurginis gydymas